

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет
Факультет митної справи, матеріалів та технологій
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»

освітня програма «Готельно-ресторанна справа»

Виконав: здобувач вищої освіти
групи ГРСм 21

_____ ПАНАСЮК Володимир Миколайович
(підпис)

Керівник:
_____ д.е.н., проф. Матвійчук Л.Ю.
(підпис)

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«__» _____ 2023 р.
Гарант освітньої програми:

к.е.н., доц. Сидорук С.В.

Луцьк – 2023 року

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет *митної справи, матеріалів та технологій*

Кафедра *туризму та готельно-ресторанної справи*

Ступінь вищої освіти: *магістр*

Галузь знань: *24 Сфера обслуговування*

Спеціальність: *241 Готельно-ресторанна справа*

Освітня програма: *Готельно-ресторанна справа*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Л.Ю. Матвійчук

« ___ » _____ 2023 р.

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Панасюку Володимиру Миколайовичу

1. Тема кваліфікаційної роботи *Стратегічний розвиток готельного господарства Волинської області*

Керівник роботи: *Матвійчук Людмила Юріївна, д.е.н., професор*
затверджені наказом вищого навчального закладу від

2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи.

3. Вихідні дані до роботи: звіти Асоціації індустрії гостинності України, Ресторанної гільдії, законодавчі та нормативні акти України щодо розвитку готельно-ресторанних підприємств, статистичні матеріали Державної служби статистики України, міждержавні та національні стандарти індустрії гостинності, наукова та практична література з досліджуваної тематики.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що потрібно розробити):

Розділ 1. Теоретичні засади стратегічного розвитку готельного господарства регіону.

Розділ 2. Аналіз розвитку готельного господарства регіону.

Розділ 3. Напрями покращення стратегічного розвитку готельного господарства регіонів.

5. Перелік графічного матеріалу:

Відсоткова частка надходжень до державного бюджету України кожного КВЕД в індустрії гостинності

Кількість готельних господарств в регіонах України, до повномасштабного вторгнення росії в Україну (одиниць).

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
		завдання видав	завдання прийняв
Гарант освітньої програми	доц. Сидорук С.В.		
Розділ 1. Теоретичні засади стратегічного розвитку готельного господарства регіону	проф. Матвійчук Л.Ю.		
Розділ 2. Аналіз розвитку готельного господарства регіону	проф. Матвійчук Л.Ю.		
Розділ 3. Напрями покращення стратегічного розвитку готельного господарства регіонів	проф. Матвійчук Л.Ю.		
Висновки	проф. Матвійчук Л.Ю.		
Нормо контроль	доц. Сидорук С.В.		

7. Дата видачі завдання «01» листопада 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Обґрунтування вибору теми кваліфікаційної роботи	01.11.2022 р.	
2.	Огляд літератури та досліджування проблеми для написання кваліфікаційної роботи	01.03.2023 р.	
3.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи	01.05.2023 р.	
4.	Написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи	01.09.2023 р.	
5.	Написання проектної частини кваліфікаційної роботи	01.10.2023 р.	
6.	Висновки	01.11.2023 р.	
7.	Формування і організація списку використаних джерел	15.11.2023 р.	
8	Попередній захист кваліфікаційної роботи магістра	28.11.2023 р.	
9	Нормоконтроль	29.11.2023 р.	
10	Інструментальна перевірка на академічний плагіат	до 7.12.2023 р.	
11	Представлення кваліфікаційної роботи магістра до захисту	8.12.2023 р.	

Здобувач вищої освіти

_____ (Панасюк В.М.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ (Матвійчук Л.Ю.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Анотація Панасюк В.М. Стратегічний розвиток готельного господарства Волинської області. – На правах рукопису. Кваліфікаційна робота другого (магістерського) рівня, освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа», за спеціальністю 241 Готельно-ресторанна справа, галузі знань 24 Сфера обслуговування – Луцький національний технічний університет, кафедра туризму та готельно-ресторанної справи. – Луцьк, 2023. – 50 с., список джерел з 50 найменування.

Доведено, що складові змісту готельного господарства регіону відіграють ключову роль у формуванні якісної та конкурентоспроможної туристичної інфраструктури. Вони включають в себе не тільки різноманіття типів готельних закладів, але й стандарти обслуговування, управлінські практики, маркетингові стратегії, а також врахування екологічних і соціальних аспектів. Розвиток кожної з цих складових є важливим для забезпечення інноваційності та прогресу у готельній справі, що підвищує залученість туристів та сприяє економічному зростанню регіону.

Запропоновано схему механізму удосконалення готельного господарства регіонів України, яка включає в себе стратегічні напрямки, заходи вдосконалення, а також конкретні кроки для реалізації цих заходів. Основні елементи цієї системи включають розробку паспорту кластера готельного господарства регіону, який, наприклад, може бути представлений на прикладі Волинської області, визначення вимог до територіальної організації готельного господарства та формування територіальних систем готельного бізнесу.

Система заходів покращення стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області свідчить про необхідність комплексного підходу для досягнення сталого і успішного розвитку туризму та гостинності.

Ключові слова: готельне господарство, стратегічний розвиток, індустрія гостинності, стратегічні засади.

ANNOTATION

Abstract Panasiuk V.M. Strategic development of the hotel industry in the Volyn region. – On the rights of the manuscript. Qualification work of the second (master's) level, educational and professional program «Hotel and restaurant business», specialty 241 Hotel and restaurant business, fields of knowledge 24 Field of service - Lutsk National Technical University, department of tourism and hotel and restaurant business. – Lutsk, 2023. – 50 pp., a list of sources with 50 names.

It has been proven that the content of the region's hotel industry plays a key role in the formation of a high-quality and competitive tourist infrastructure. They include not only the diversity of hotel types, but also service standards, management practices, marketing strategies, and consideration of environmental and social aspects. The development of each of these components is important for ensuring innovation and progress in the hotel business, which increases the involvement of tourists and contributes to the economic growth of the region.

A scheme of the mechanism for improving the hotel industry in the regions of Ukraine is proposed, which includes strategic directions, improvement measures, as well as specific steps for the implementation of these measures. The main elements of this system include the development of a passport of the hotel industry cluster of the region, which, for example, can be presented on the example of the Volyn region, the definition of requirements for the territorial organization of the hotel industry and the formation of territorial systems of the hotel business.

The system of measures to improve the strategic development of the hotel industry in the Volyn region shows the need for a comprehensive approach to achieve sustainable and successful development of tourism and hospitality.

Keywords: hotel business, strategic development, hospitality industry, strategic principles.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНУ	11
1.1. Зміст та значення готельного господарства в системі розвитку регіону	11
1.2. Фактори впливу на розвиток готельних господарств	16
1.3. Світовий досвід стратегічного розвитку готельного господарства регіону	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНУ	24
2.1. Аналіз розвитку ринку готельних послуг регіонів України в сучасних умовах	24
2.2. Інституційне забезпечення стратегічного розвитку готельного господарства в регіонах України	29
2.3. Аналіз стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області	32
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНІВ	36
3.1. Стратегічні засади розвитку готельного господарства регіону	36
3.2. Заходи покращення стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області	40
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	46

ВСТУП

Обґрунтування актуальності теми дослідження. Стратегічний розвиток готельного господарства в регіоні є критично важливим з кількох причин. По-перше, це сприяє підвищенню туристичної привабливості регіону. Якісні готельні послуги є одним з ключових факторів, що впливають на рішення туристів відвідати певну місцевість. Високий стандарт готельного обслуговування може значно підвищити задоволеність відвідувачів, що, в свою чергу, сприяє позитивному іміджу регіону і залученню більшої кількості туристів.

Ще один важливий аспект стратегічного розвитку готельного господарства – це економічний вплив. Розвиток готельної індустрії стимулює місцеву економіку через створення робочих місць, збільшення податкових надходжень та підтримку суміжних бізнесів, таких як ресторани, магазини та розважальні заклади. Крім того, розвинута готельна інфраструктура може приваблювати інвестиції та сприяти проведенню міжнародних заходів, таких як конференції та фестивалі, що ще більше підсилює економічний розвиток регіону.

Стратегічне планування в готельному господарстві має велике значення для сталого розвитку. Сучасні тенденції вимагають, щоб готелі враховували екологічні аспекти своєї діяльності, забезпечуючи бережливе використання ресурсів і мінімізуючи вплив на довкілля. Стратегічне управління, орієнтоване на сталість, може підвищити ефективність готельного господарства, зміцнити його конкурентоспроможність та забезпечити довгострокове благополуччя як для готельного бізнесу, так і для регіону в цілому.

Дослідження стратегічного розвитку готельного господарства є багатогранним питанням, яке охоплює різні аспекти управління, маркетингу, фінансів і гостинності, менеджменту, туризму та готельного бізнесу. Наприклад, Джонатан М. Тіш відомий своєю роботою у сфері готельного бізнесу, Чіп Конлі – автор книг про готельний бізнес, Пітер О'Коннор –

відомий своїми дослідженнями у сфері цифрового маркетингу в готельній індустрії, Кейт Уолш – досліджує теми лідерства та стратегічного управління в готельній індустрії, Кріс Андерсон – спеціалізується на дослідженні ціноутворення та розподілу в готельному господарстві. Незважаючи на значну кількість досліджень, невирішеними лишаються питання стратегічного розвитку готельного господарства в сучасних умовах.

Об'єктом дослідження є процес стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області.

Метою роботи є виявлення, аналіз та оцінка ключових факторів, які впливають на процес стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області.

З метою досягнення зазначеного були поставлені такі *завдання*:

- визначити зміст та значення готельного господарства в системі розвитку регіону;
- визначити фактори впливу на розвиток готельного господарства;
- дослідити світовий досвід стратегічного розвитку готельного господарства;
- здійснити аналіз розвитку ринку готельних послуг регіонів України в сучасних умовах
- запропонувати механізм удосконалення готельного господарства регіонів України.

Перелік використаних у ході проведення дослідження методів. З ціллю досягнення поставлених завдань при проведенні досліджень у сфері стратегічного розвитку готельного господарства використовуються різноманітні методи, які допомагають аналізувати дані, зрозуміти тенденції та розробляти ефективні стратегії, а саме: аналіз ринку (для вивчення та потенційних ринкових ніш), SWOT-аналіз (для виявлення сильних і слабких сторін, можливостей та загроз, тобто внутрішніх і зовнішніх факторів, що

впливають на готельний бізнес), моделювання (для аналізу різних сценаріїв прогнозування майбутніх тенденцій), статистичний аналіз даних (для використання статистичних методів для обробки та інтерпретації зібраних даних).

Кожен з цих методів має свої особливості та застосування, і вибір конкретного методу залежить від цілей дослідження та доступності даних. графічні й табличні методи (для наочного зображення статистичного матеріалу).

Джерела інформаційної бази дослідження є різноманітними та мають велике значення для забезпечення точності, актуальності та повноти даних. Статті, опубліковані в професійних журналах, що містять детальні аналізи та останні дослідження у галузі готельного бізнесу, звітність компанії та консалтингових агентств, які публікують що включають аналіз ринкових тенденцій, фінансових показників та стратегій галузі, офіційні державні агентства надають дані про готельне господарство країни, економічні показники, зайнятість у галузі тощо, авторитетні публікації від визнаних експертів та дослідників, що охоплюють теорію та практику готельного менеджменту. Ці джерела дозволили зібрати різнобічну інформацію, яка необхідна для глибокого розуміння тенденцій, викликів та можливостей у готельній індустрії.

Новизна дослідження полягає у формуванні механізму удосконалення готельного господарства регіонів України, який включає в себе стратегічні напрямки, заходи вдосконалення, а також конкретні кроки для реалізації цих заходів. Основні елементи механізму включають розробку паспорту кластера готельного господарства регіону, який, наприклад, може бути представлений на прикладі Волинської області, визначення вимог до територіальної організації готельного господарства та формування територіальних систем готельного бізнесу.

Практична цінність одержаних результатів в дослідженні стратегічного розвитку готельного господарства є значним, оскільки воно прямо впливає на

ефективність, конкурентоспроможність та довгостроковий успіх готелів та інших закладів гостинності. Розуміння стратегічних аспектів дозволяє менеджерам готелів приймати обґрунтовані рішення, які підвищують ефективність і продуктивність. В галузі з високим рівнем конкуренції стратегічне планування допомагає готелям виділитися, пропонуючи унікальні послуги та досвід. Гнучкість і спроможність швидко реагувати на зміни у трендах та перевагах споживачів є ключовими для довгострокового успіху. Ефективне стратегічне планування дозволяє готелям краще використовувати свої ресурси, мінімізувати витрати та підвищувати рентабельність. Стратегічний розвиток може включати впровадження нових технологій та покращення процесів обслуговування, що позитивно впливає на задоволеність клієнтів. Аналіз трендів та впровадження інноваційних рішень сприяють створенню нових можливостей для росту та розвитку готельного бізнесу. Стратегічне планування включає ідентифікацію та управління потенційними ризиками, що допомагає зменшити негативний вплив непередбачуваних подій. У сучасному світі важливо звертати увагу на екологічні аспекти. Стратегічне планування може допомогти готелям стати більш екологічно стійкими і відповідальними. Таким чином, стратегічний розвиток у готельному господарстві є ключовим для досягнення успіху, адаптації до швидко змінюваних умов ринку та забезпечення стійкості бізнесу в довгостроковій перспективі.

Апробація результатів дослідження. Основні висновки та результати дослідження апробовані та опубліковані у вигляді тез у Студентському науковому віснику ЛНТУ, серія технічні науки (Луцьк, 2023 р.).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів та висновків; містить 50 сторінок тексту, 8 рисунків, 5 таблиць. Список джерел включає 50 найменувань літератури.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНУ

1.1. Зміст та значення готельного господарства в системі розвитку регіону

Готельне господарство, як неодмінна складова інфраструктури сучасних регіонів, відіграє важливу роль у їхньому розвитку та економічному процвітанні. Зміст та значення готельного господарства в системі розвитку регіону визначаються не лише наданням тимчасового притулку для подорожуючих, але й впливом на соціально-економічний ландшафт та зміцнення образу регіону у глобальному контексті [8].

Перш за все, готельне господарство визначається як важлива складова інфраструктури для розвитку туризму. Готелі, які надають комфортне та якісне проживання, привертають туристів та подорожуючих з різних куточків світу. Це сприяє не лише збільшенню потоку відвідувачів, але й стимулює інші сектори економіки регіону, такі як ресторани, торгові точки та розважальні заклади. Готельне господарство стає каталізатором туристичного потенціалу регіону, відкриваючи нові можливості для розвитку інфраструктури та культурного обміну.

З іншого боку, готельні комплекси інтегруються у соціально-економічну тканину регіону, надаючи значний внесок у створення робочих місць та розвиток місцевого бізнесу. Розміщення готелів сприяє розвитку інших галузей, таких як транспорт, сфера послуг та культурна індустрія. Отже, готельне господарство стає важливим стимулом для зростання економічного потенціалу регіону та формування високоякісної інфраструктури.

Систематизація готельного господарства має вирішальне значення для ефективної організації туристичного сектору регіону, оскільки вона забезпечує ясну структуру та категоризацію для різноманітних типів готельних закладів. Це не лише спрощує вибір для потенційних клієнтів, відповідно до їхніх

уподобань та бюджету, але й допомагає готельєрам ідентифікувати свою цільову аудиторію та адаптувати послуги під конкретні ринкові ніші [26]. Також систематизація сприяє встановленню стандартів обслуговування та якості, що є критичним для забезпечення високого рівня задоволеності гостей та підтримки позитивної репутації регіону як привабливої туристичної дестинації.

Систематизацію готельного господарства представлено на рис. 1.1.

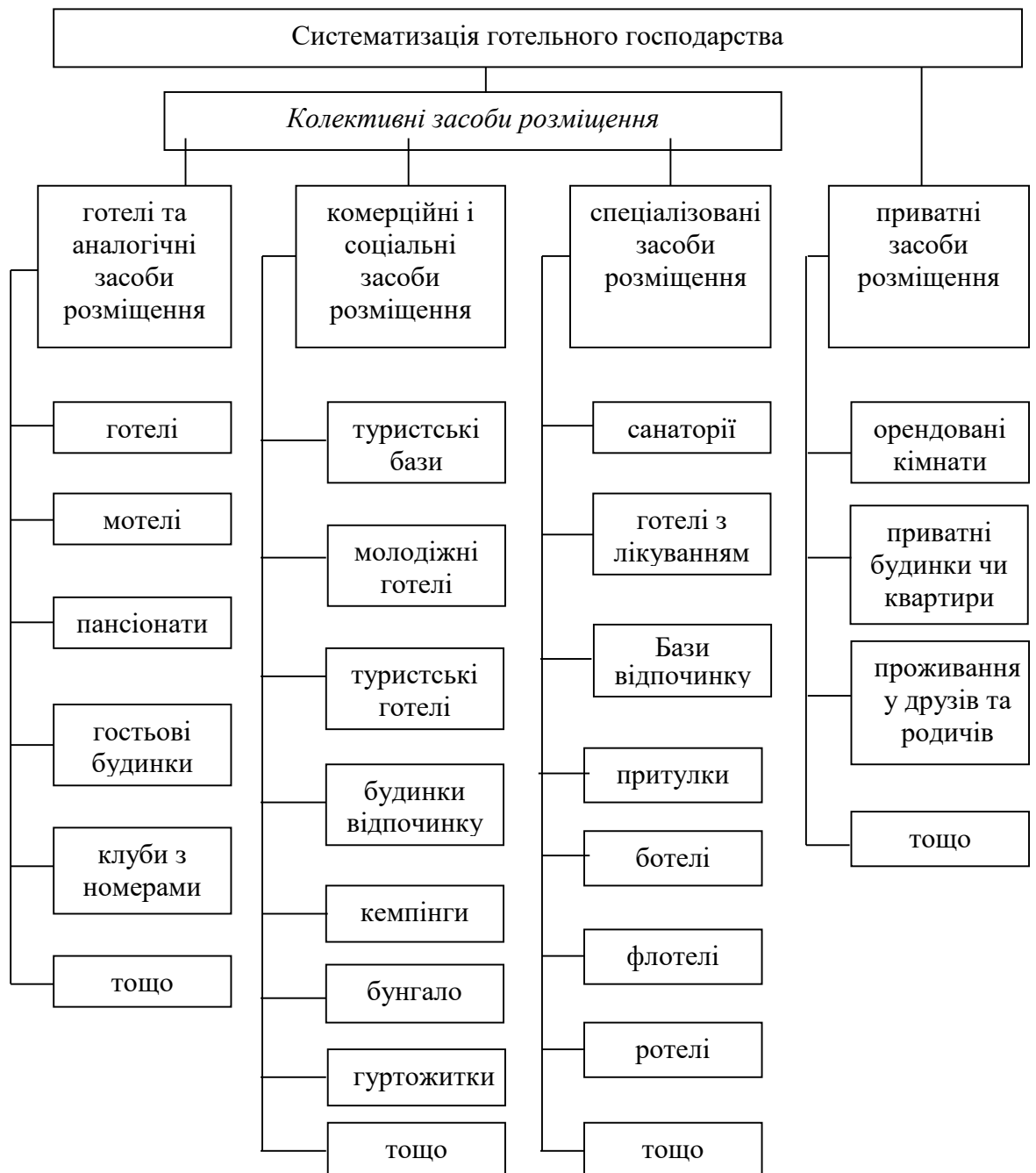

Рис. 1.1. Систематизація готельного господарства.

Представлена схема класифікації готельного господарства, яка включає різні типи закладів, що надають послуги з розміщення є основою для розуміння структури та діапазону послуг у готельному бізнесі, який є невід'ємною частиною індустрії гостинності регіону.

Така класифікація дозволяє готельним комплексам спеціалізуватися та оптимізувати свої послуги згідно з потребами цільових сегментів ринку. Наприклад, молодіжні готелі та хостели можуть зосередитися на доступності та соціальному спілкуванні, в той час як бутик-готелі надають персоналізований та унікальний досвід. Різноманітність категорій також допомагає підвищити конкурентоспроможність регіону, пропонуючи гостям широкий вибір варіантів розміщення відповідно до їхніх індивідуальних потреб та бюджетів.

Зростання та розширення готельного сектору сприяють створенню робочих місць та розвитку місцевої економіки. Розвинені готелі та санаторії можуть приваблювати не лише відпочиваючих, але й бізнес-туристів, що шукають місце для проведення конференцій та корпоративних заходів [32]. Таке розмаїття закладів розміщення робить регіон більш привабливим для різних видів туризму, відповідно збільшуючи потенційні доходи від туристичної діяльності.

Стратегічний розвиток готельного господарства в регіоні сприяє покращенню якості життя місцевих мешканців, забезпечуючи їм доступ до різноманітних і якісних послуг. Це також включає в себе збереження культурної спадщини та підтримку місцевих традицій через тематичні готелі та гостьові будинки, що створюють унікальний культурний досвід. Врахування екологічних стандартів і практик у готельному господарстві також може зменшити екологічний вплив і сприяти сталому розвитку регіону [15].

Складові змісту готельного господарства регіону відіграють ключову роль у формуванні якісної та конкурентоспроможної туристичної інфраструктури. Вони включають в себе не тільки різноманіття типів готельних закладів, але й стандарти обслуговування, управлінські практики, маркетингові

стратегії, а також врахування екологічних і соціальних аспектів. Розвиток кожної з цих складових є важливим для забезпечення інноваційності та прогресу у готельній справі, що підвищує залученість туристів та сприяє економічному зростанню регіону.

Складові змісту готельного господарства регіону представлено на рис. 1.2.

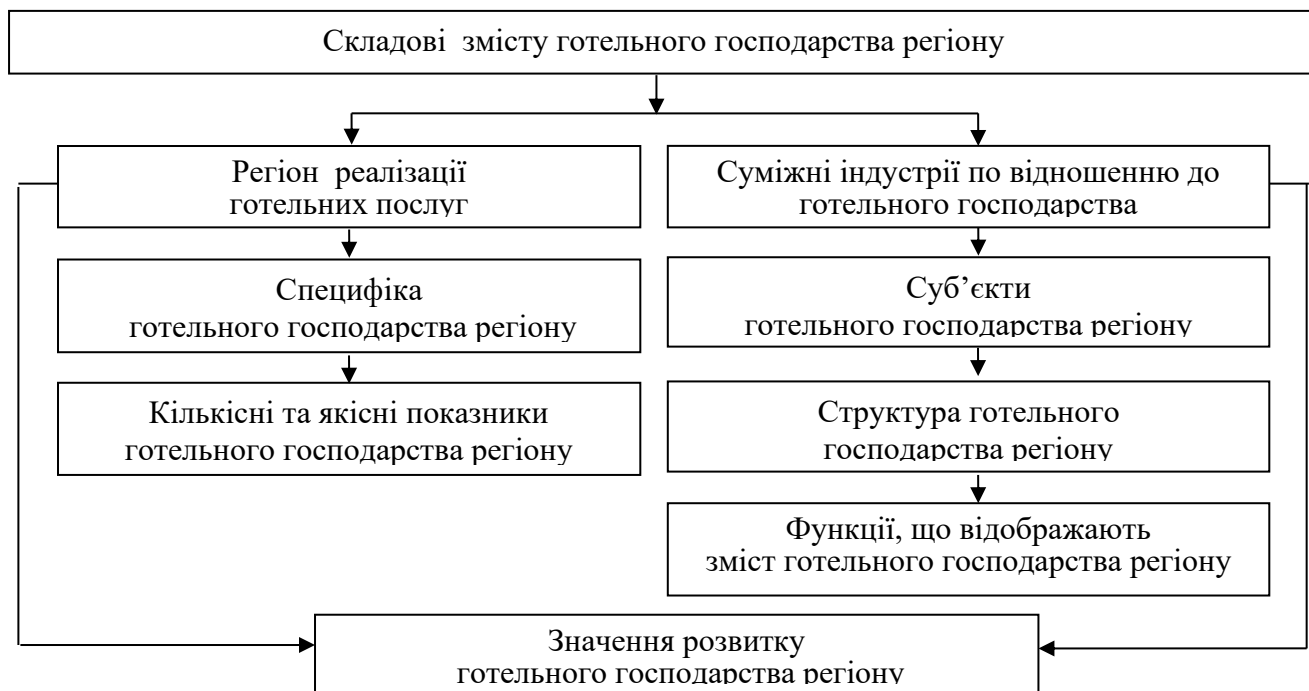

Рис. 1.2. Складові змісту готельного господарства регіону.

Складові змісту готельного господарства регіону, які представлені на зображенні, відіграють ключову роль у забезпеченні його ефективної роботи та розвитку. Регіон реалізації готельних послуг означає географічні межі, в яких надаються готельні послуги, та включає в себе визначення та аналіз цільових ринків. Специфіка готельного господарства регіону відображає унікальні особливості, які можуть бути зумовлені культурними, історичними, природними чи економічними факторами. Кількісні та якісні показники дозволяють оцінити поточний стан готельної індустрії, а також визначити потенціал для подальшого зростання.

З іншого боку, суміжні індустрії та їх вплив на готельне господарство відкривають додаткові можливості для розширення та інтеграції послуг. Суб'єкти готельного господарства, такі як готелі, мотелі, курорти та інші форми

розміщення, складають основу сектору. Водночас, структура готельного господарства регіону, що включає в себе ієрархію та організацію різних видів готельних закладів, та їх функції, що відображають зміст готельного господарства, є важливою для забезпечення координованого розвитку [48]. Крім того, значення розвитку готельного господарства регіону не можна недооцінювати, оскільки це сприяє не тільки економічному зростанню, але й культурному збагаченню, соціальному прогресу та покращенню іміджу регіону як цілісного і привабливого туристичного напрямку.

Якісні стандарти в готельному господарстві гарантують високий рівень задоволеності клієнтів, що є вирішальним для формування позитивного іміджу регіону як туристичного напрямку. Управління готелями, яке включає ефективне використання ресурсів, інноваційні підходи до гостинності та впровадження сучасних технологій, дозволяє покращити якість обслуговування і оптимізувати витрати. Маркетингові ініціативи, в свою чергу, допомагають промотувати готельні послуги та приваблювати нових відвідувачів, використовуючи різноманітні канали зв'язку та реклами.

Крім того, інтеграція екологічних стандартів та соціально відповідального підходу в готельну індустрію підвищує її стійкість та сприяє збереженню природних та культурних ресурсів регіону. Врахування потреб місцевих спільнот та вклад в їх розвиток через створення робочих місць і підтримку місцевої економіки демонструє соціальну відповідальність готельного бізнесу. Таким чином, розвиток кожної зі складових змісту готельного господарства є фундаментальним для підвищення привабливості регіону, створення стійкого економічного зростання та підтримки високих стандартів у туристичній індустрії.

Таким чином, готельне господарство несе в собі глибокий зміст та велике значення для розвитку регіону, яке виявляється у різноманітних аспектах. Готельні комплекси стають ключовим фактором стимулювання туризму, привертаючи увагу відвідувачів та сприяючи економічному зростанню регіону через розвиток супутніх індустрій. Підтримка готельного господарства

визначає привабливість регіону для подорожуючих та сприяє формуванню позитивного туристичного образу.

Готельне господарство забезпечує соціально-економічну стабільність та створює нові робочі місця, що впливає на загальний розвиток регіону. Розширення готельної інфраструктури сприяє росту підприємництва, підвищенню якості життя місцевого населення та розбудові місцевих сервісів. Таким чином, готельне господарство не тільки надає тимчасовий притулок для подорожуючих, а й активно впливає на формування стійкої та розвиненої системи регіонального розвитку [17].

1.2. Фактори впливу на розвиток готельних господарств

Розвиток готельних господарств є складним і багатограним процесом, який піддається впливу різноманітних факторів. Ця сфера господарювання стає важливою ланкою в індустрії туризму та гостинності, і велика кількість чинників визначає її розвиток та конкурентоспроможність [36]. У цьому контексті, розгляд факторів впливу на готельні господарства є необхідним для розуміння та аналізу їхнього функціонування та подальшого вдосконалення.

Перший ключовий фактор, який впливає на розвиток готельних господарств, - це економічна стабільність та зростання попиту на туристичні послуги. Економічні коливання та сприятливе економічне середовище впливають на фінансові можливості гостей та їх готовність витратити кошти на проживання в готелях. Крім того, розвиток бізнесу та торгівлі у регіоні також має важливе значення, оскільки привертає корпоративних подорожуючих та створює попит на готельні послуги.

Другий фактор, що впливає на готельне господарство, - це технологічний прогрес та інновації. Впровадження новітніх технологій в готельній сфері поліпшує якість обслуговування та стає додатковим стимулом для привертання гостей. Онлайн-системи бронювання, інтерактивні мультимедійні сервіси та

інші інноваційні рішення надають готелям можливість забезпечити зручність та персоналізоване обслуговування, що важливо для залучення та утримання клієнтів.

Фактори впливу на готельне господарство регіону відіграють вирішальну роль у визначенні його успішності та сталого розвитку. Економічні умови, соціально-культурне середовище, політична стабільність, технологічні інновації, природні ресурси та екологічні обмеження є серед ключових аспектів, що впливають на ефективність та конкурентоспроможність готельного бізнесу в регіоні. Вони не лише визначають поточний стан готельної індустрії, але й формують її майбутнє, забезпечуючи адаптацію до змінних умов ринку і підвищуючи якість послуг [44]. Таким чином, розуміння та управління цими факторами є критичним для підтримки зростаючого попиту, залучення інвестицій та підтримки позитивного іміджу регіону як привабливого туристичного напрямку (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Фактори впливу на готельне господарство регіону

Ознака	Вид	Зміст
напрями дії	зовнішні	податки, інструменти ринку індустрії гостинності тощо;
	внутрішні	маркетинг, інвестиції, інновації, фінансова політика;
	спеціалізовані	кон'юнктура ринку, система промоції готельних послуг тощо;
вага впливу	економічні	доходи гостей готелю, рівень цін, попит та пропозиція тощо;
	культурно-психологічні	культура відпочинку, безпека гостей готелю;
	політичні	нормативи, що регулюють діяльність готелів;
	екологічні	вплив на довкілля суб'єктів господарювання гостинності;
	індивідуальні	культура споживання послуг гостинності, стиль життя;
	соціально-демографічні	мультикультурність, повага до інших культур, освіта, професія, вік, сімейний стан, соціальна приналежність;
	технологічні	якість безпеки, інформаційне забезпечення, автоматизація;
рівень дії на готельні господарства	стимулятори	підтримка держави, кваліфікація персоналу, сертифікації;
	дестимулятори	військове вторгнення росії в Україну, пандемія COVID-19, техногенна та екологічна небезпека тощо;
тенденції розвитку	динамічні	соціальні, економічні, екологічні, інфраструктурні та політико-правові фактори та фактор сезонності;
	статичні	природно-кліматичні, історико-культурні та ресурсні фактори що мають практично незмінне значення.

Фактори, які впливають на готельне господарство регіону, можуть бути розділені на зовнішні та внутрішні напрями дії, які визначають динаміку та потенціал розвитку галузі. Зовнішні фактори включають податкову політику та економічне середовище, що впливає на готельний бізнес, такі як податки та інструменти ринку індустрії гостинності. Вони формують фінансову основу для готелів та визначають умови їх конкурентоспроможності на ринку. Внутрішні фактори, такі як маркетинг, інвестиції, інновації та фінансова політика, безпосередньо впливають на ефективність готельного менеджменту та його здатність адаптуватися до змінних умов [10]. Спеціалізовані фактори, як-от кон'юнктура ринку та система промоції готельних послуг, допомагають у визначенні стратегій розвитку, зосереджуючись на залученні клієнтів і розширенні ринкової частки.

Вага впливу цих факторів є різноманітною і багатогранною, охоплюючи економічні, культурно-психологічні, політичні, екологічні, індивідуальні та соціально-демографічні аспекти. Економічні фактори, як то доходи гостей готелю, рівень цін, попит та пропозиція, є фундаментальними для фінансового здоров'я готельного сектору. Культурно-психологічні фактори, такі як культура відпочинку та безпека гостей, визначають сприйняття бренду готелів та їхню репутацію. Політичні нормативи що регулюють діяльність готелів, технологічні інновації, а також соціально-демографічні характеристики населення, включаючи мультикультурність та освіту, безпосередньо впливають на розвиток готельного бізнесу. Врахування та адаптація до цих факторів є критичною для готельних господарств, щоб забезпечити їхнє процвітання та довгострокову стійкість в умовах змінного і вимогливого ринкового середовища. Фактори впливу на розвиток готельних господарств визначають динаміку та успіх цієї галузі в глобальному контексті. Економічна стабільність та рівень попиту на туристичні послуги визначають фінансовий успіх готелів і їхню здатність пристосовуватися до змін у світовій економіці [3]. Взаємодія з іншими секторами економіки, такими як бізнес та торгівля, стає критичною для стабільного потоку клієнтів і подальшого розвитку готельного господарства.

Технологічний прогрес виявляє свій великий вплив на якість обслуговування та конкурентоспроможність готелів. Інноваційні технології не тільки поліпшують зручність для гостей, а й сприяють вдосконаленню бізнес-процесів у готельній індустрії. Забезпечення персоналізованого обслуговування та впровадження сучасних інтерактивних сервісів роблять готелі більш привабливими для сучасних туристів. У світлі цих факторів можна стверджувати, що високий рівень адаптації до змін і поєднання новітніх технологій із стратегіями економічного розвитку стають ключовими для ефективного функціонування готельних господарств у сучасному світі.

1.3. Світовий досвід стратегічного розвитку готельного господарства регіону

Стратегічний розвиток готельного господарства в сучасному світі визначається багатоманітністю факторів, що обумовлюють конкурентоспроможність та успіх готельних комплексів. Світовий досвід говорить нам, що ефективні стратегії в цій галузі не обмежуються лише комфортним розташуванням та високоякісним сервісом, але й враховують сучасні тенденції в технологіях, культурних уподобаннях та сталому розвитку.

Один з основних ключових аспектів, який визначає світовий досвід стратегічного розвитку готельного господарства, є акцент на технологічних інноваціях. У контексті швидкого технологічного розвитку готелі висувають перед собою завдання впровадження сучасних інформаційних систем, мобільних додатків, інтерактивного обладнання та високошвидкісного Інтернету [47]. Це не лише підвищує зручність для гостей, але й дозволяє готелям ефективно управляти бізнес-процесами, збільшувати автоматизацію та персоналізацію обслуговування.

Активна увага до сталого розвитку та екологічної відповідальності також є основою розвитку готельного господарства. Багато готелів звертають увагу на

зменшення впливу своєї діяльності на навколишнє середовище, використовуючи енергоефективні технології, переробку відходів та зелені ініціативи [28]. Сучасний гість віддає перевагу компаніям, які не лише надають комфортне проживання, але й відповідають вимогам сталої та екологічно свідомої аудиторії.

Ще один аспект стратегічного розвитку готельного господарства полягає в урахуванні культурних та соціальних контекстів. Глобалізація та розмаїття культур ставлять вимоги до готельних стратегій, щоб вони були гнучкими та адаптованими до різноманітності клієнтської бази. Успішні готелі пропонують програми культурного обміну, гастрономічні враження та інші сервіси, що відображають місцеву ідентичність та враховують унікальні особливості місцевого способу життя. Світовий досвід вказує, що такий підхід здатний привертати та утримувати гостей, надаючи їм неповторні враження від перебування в готелі.

Таблиця 1.2

Світовий досвід стратегічного розвитку готельного господарства

Країна	Стратегічний підхід	Ключові ініціативи	Результати
США	Інновації та диверсифікація послуг	Розвиток готельних ланцюгів, інтеграція ІТ-рішень для покращення обслуговування	Збільшення кількості туристів, підвищення ефективності готельного менеджменту
Франція	Збереження культурної спадщини та розвиток бутик-готелів	Реставрація історичних будівель під готелі, фокус на гастрономічному туризмі	Зростання туристичного потоку в регіони з історичними готелями, популяризація французької кухні
Китай	Масштабування та інтеграція з технологіями	Інвестиції в будівництво готелів, розширення онлайн-сервісів бронювання	Поліпшення глобальної конкурентоспроможності, розширення ринку готельних послуг
Об'єднані Арабські Емірати	Люксовий сегмент і створення унікального туристичного досвіду	Розкішні готельні комплекси з високим рівнем сервісу, створення 'умних' готелів	Приваблення високодохідних сегментів туристів, розвиток туристичної інфраструктури
Іспанія	Підтримка сталого туризму та розвиток курортів	Екотуризм, розвиток сільськогосподарського туризму, підтримка місцевих спільнот	Позитивний вплив на довкілля, збільшення туристичного інтересу до сільських регіонів

Зазначене відображає різноманітні стратегії та підходи, що використовуються різними країнами для розвитку готельного господарства, і показує, як ці стратегії впливають на економічний розвиток, культурне збагачення та сталість у галузі гостинності.

Світовий досвід у сфері стратегічного розвитку готельного господарства демонструє різноманітність підходів в залежності від економічного контексту, культурних особливостей та природних ресурсів кожної країни. У Сполучених Штатах Америки стратегічний розвиток фокусується на інноваціях та диверсифікації послуг, що включає розвиток готельних ланцюгів та інтеграцію передових ІТ-рішень [39]. Це сприяло не лише збільшенню кількості туристів, але й підвищенню ефективності готельного менеджменту, пропонуючи гостям персоналізовані та зручні варіанти обслуговування.

Франція зосередилася на збереженні своєї культурної спадщини, розвиваючи butik-готелі в історичних будівлях та фокусуючись на гастрономічному туризмі. Ця стратегія не тільки збільшила туристичний потік у регіони з історичними готелями, але й значно популяризувала французьку кухню, перетворивши її на справжній бренд національної гордості та культурного спадку.

Китай пішов шляхом масштабування та інтеграції готельного господарства з новітніми технологіями, вкладаючи значні ресурси в будівництво нових готелів та розвиток онлайн-сервісів бронювання. Це дозволило поліпшити глобальну конкурентоспроможність країни та розширити ринок готельних послуг, відповідаючи на зростаючий попит як внутрішніх, так і міжнародних мандрівників.

Об'єднані Арабські Емірати вибрали стратегію орієнтації на люксовий сегмент, створюючи унікальний туристичний досвід через розкішні готельні комплекси з неперевершеним рівнем сервісу. Розвиток 'умних' готелів зі впровадженням високотехнологічних рішень зробив Емірати привабливими для високодохідних сегментів туристів та сприяв розвитку їх туристичної інфраструктури. У свою чергу, Іспанія акцентувала увагу на сталому туризмі,

підтримуючи розвиток курортів, екотуризм та сільськогосподарський туризм, що мало позитивний вплив на довкілля та збільшило туристичний інтерес до сільських регіонів.

Світовий досвід у стратегічному розвитку готельного господарства показує, що успіх у цій сфері досягається через індивідуалізацію підходів, які враховують унікальні культурні, економічні та географічні особливості кожної країни. Інновації, диверсифікація послуг, збереження культурної спадщини, масштабування та інтеграція з технологіями, а також розвиток люксового сегменту та сталого туризму - всі ці елементи відіграють вирішальну роль у формуванні конкурентоспроможної та привабливої готельної індустрії. Результати таких стратегій не тільки сприяють збільшенню туристичного потоку та розвитку готельного бізнесу, але й позитивно впливають на економіку країн, підвищуючи їхню видимість на світовій арені як туристичних напрямків [14]. Уроки, отримані з досвіду зарубіжних країн, можуть слугувати важливими напрямками для розробки стратегій у готельному господарстві інших країн, прагнучи до сталого розвитку та інновацій у гостинності.

У світовому досвіді стратегічного розвитку готельного господарства визначається ключовий акцент на інноваційних технологіях, сталому розвитку та врахуванні культурно-соціальних контекстів. Технологічний прогрес у готельній індустрії відіграє визначальну роль у підвищенні якості обслуговування та забезпеченні конкурентоспроможності. Впровадження сучасних інформаційних рішень і технологічних новин дозволяє готелям ефективно адаптуватися до змін в сучасному світі, забезпечуючи гостей зручними та інноваційними сервісами [21]. Висока ступінь автоматизації та персоналізації обслуговування робить відпочинок у готелях незабутнім та відповідає високим вимогам сучасного споживача.

Додатковим важливим аспектом стратегічного розвитку є підвищення уваги до сталого розвитку та екологічної відповідальності. Готелі, які активно впроваджують енергоефективні технології, системи управління відходами та інші зелені практики, відзначаються не лише зниженням впливу на природне

середовище, але й приваблюють екологічно свідомих клієнтів. Сталість та екологічна свідомість стають необхідними компонентами стратегій готелів для забезпечення довгострокового успіху в умовах мінливого світового підходу до екології та природи ресурсів. Світовий досвід стратегічного розвитку готельного господарства надає важливі вказівки для подальшої еволюції цієї галузі, де вдосконалення, інновації та сталість стають основними стовпами вирішення сучасних викликів та задач.

Глобальний досвід у сфері стратегічного розвитку готельного господарства підкреслює важливість адаптації стратегій до конкретних умов та можливостей кожного регіону. Аналіз різних підходів, які використовуються в таких країнах, як США, Франція, Китай, ОАЕ та Іспанія, вказує на успіх комбінації інновацій, впровадження передових технологій, збереження культурної унікальності, та зосередження на створенні унікального туристичного досвіду [31]. Ці стратегії сприяють не тільки залученню більшої кількості туристів, але й підвищенню загальної ефективності та прибутковості готельного господарства.

З огляду на світовий досвід, важливим є також інтеграція сталого розвитку у стратегічне планування, що включає екологічні ініціативи та підтримку місцевих спільнот. Впровадження таких практик не тільки покращує імідж регіону як відповідального напрямку, але й сприяє довгостроковому економічному зростанню. Використання цих стратегій може надати регіонам перевагу у конкурентній глобальній арені готельного бізнесу, забезпечуючи високий рівень задоволення гостей та стійке використання ресурсів.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНУ

2.1. Аналіз розвитку ринку готельних послуг регіонів України в сучасних умовах

У сучасному контексті розвитку туризму та гостинності, аналіз ринку готельних послуг в регіонах України є надзвичайно важливим завданням. За останні роки український туристичний ринок пройшов значні зміни, відобразивши економічні, соціокультурні та технологічні тенденції. Дослідження цього сегменту відіграє ключову роль у розумінні й адаптації готельного господарства до змін у попиті та вимогах сучасного подорожуючого.

Враховання економічного аспекту є першочерговим у розгляді розвитку готельного ринку регіонів України. Зростання економіки країни, важливі події національного та міжнародного масштабу, а також політичні та соціокультурні фактори впливають на вибір туристів та їхню готовність витратити кошти на готельні послуги. Аналіз економічного стану та тенденцій дозволяє прогнозувати попит на готельні послуги та розробляти ефективні стратегії для залучення гостей [6].

Однак, окрім економічних аспектів, важливо враховувати і культурні особливості регіонів. Кожний регіон України має свою унікальну історію, традиції та природні краси, які можуть стати ключовими факторами привертання туристів. Аналіз культурних особливостей допомагає готелям відповідати очікуванням різних груп туристів та створювати індивідуальні та персоналізовані пропозиції. Враховання цих аспектів є ключовим для створення унікального туристичного продукту в рамках кожного регіону України.

Відсоткова частка надходжень до державного бюджету України кожного КВЕД в індустрії гостинності представлено на рис. 2.1.

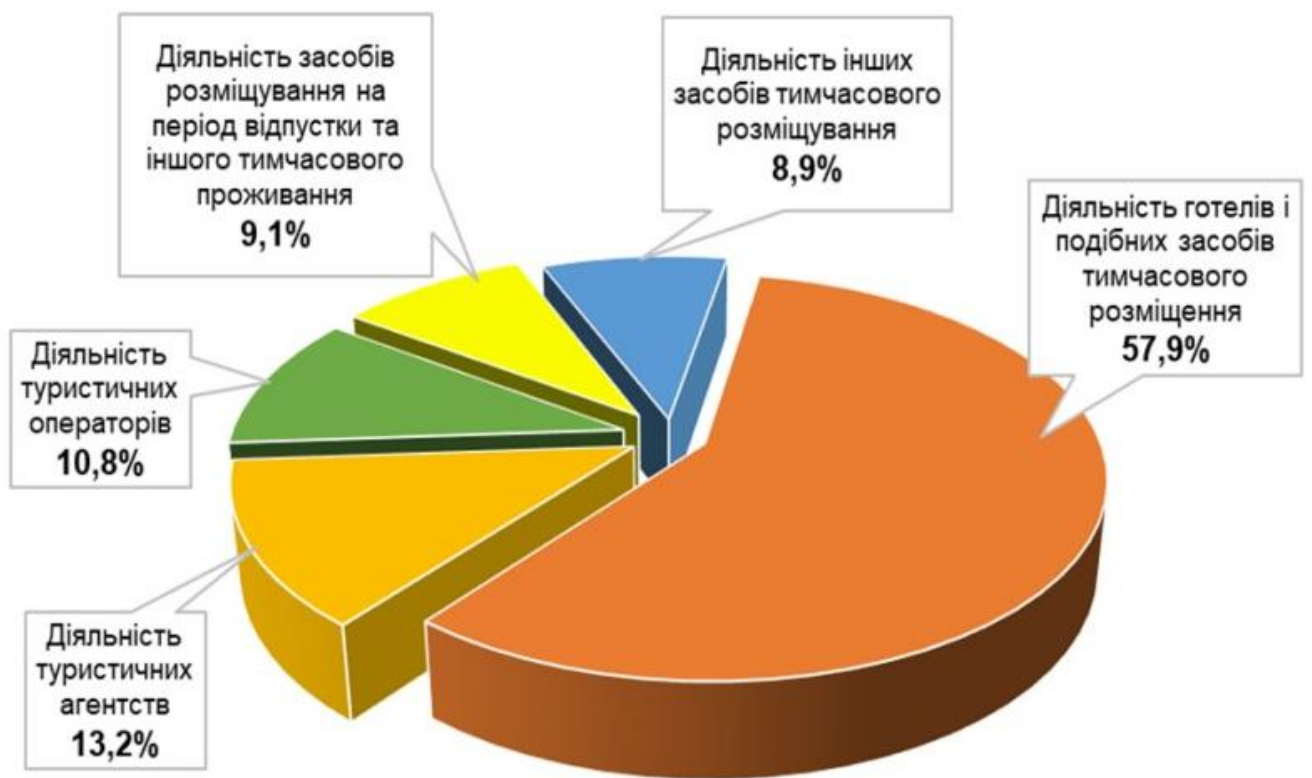

Рис. 2.1. Відсоткова частка надходжень до державного бюджету України кожного КВЕД в індустрії гостинності.

Джерело: сформовано на основі даних ДАРТ [10]

Найбільшу частку приносить діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення, яка становить 57,9%. Це свідчить про значний вплив готельної сфери на економіку країни. Інші значимі сегменти включають діяльність туристичних агентств (13,2%), туристичних операторів (10,8%), засобів розміщення на період відпустки та іншого тимчасового проживання (9,1%), а також діяльність інших засобів тимчасового розміщення (8,9%). Ці дані ілюструють структуру індустрії гостинності та її вклад у фінансування державних потреб, акцентуючи на важливості розуміння різних сегментів ринку для ефективного державного планування та регулювання.

Важливим є кількість готельних господарств в регіонах України, що представлено на рис. 2.2. та кількість місць в готельних господарствах регіонів України (рис. 2.3).

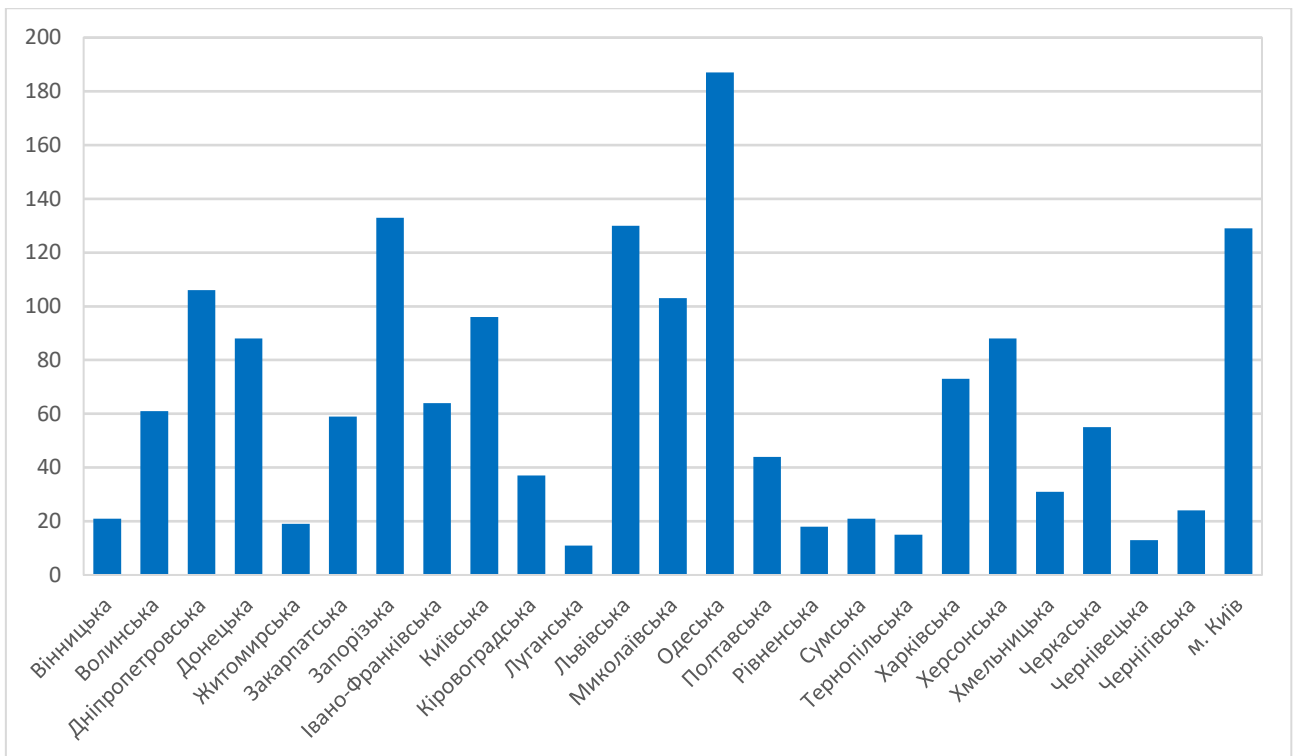

Рис. 2.2. Кількість готельних господарств в регіонах України, до повномасштабного вторгнення росії в Україну (одиниць).

На діаграмі відображено кількість готельних господарств в різних регіонах України до початку повномасштабного вторгнення росії. Видно, що найбільшу кількість готельних господарств мали великі міста та обласні центри, що свідчить про високий туристичний та діловий потенціал цих регіонів. Зокрема, міста як Київ, Одеса та Львів мали значно більшу кількість готелів, що може бути пов'язано з їх важливістю як культурних, політичних та економічних центрів країни, а також популярними напрямками для внутрішнього та міжнародного туризму.

Ця інформація має значення для розуміння економічного розподілу готельного бізнесу по країні та може служити основою для аналізу впливу військового конфлікту на галузь гостинності. Враховуючи стратегічне розміщення більшості готелів у ключових містах, можна припустити, що вони відігравали важливу роль у забезпеченні інфраструктури для ділових подорожей та туризму, а також могли стати критичними ресурсами в контексті гуманітарних вимог під час кризи.

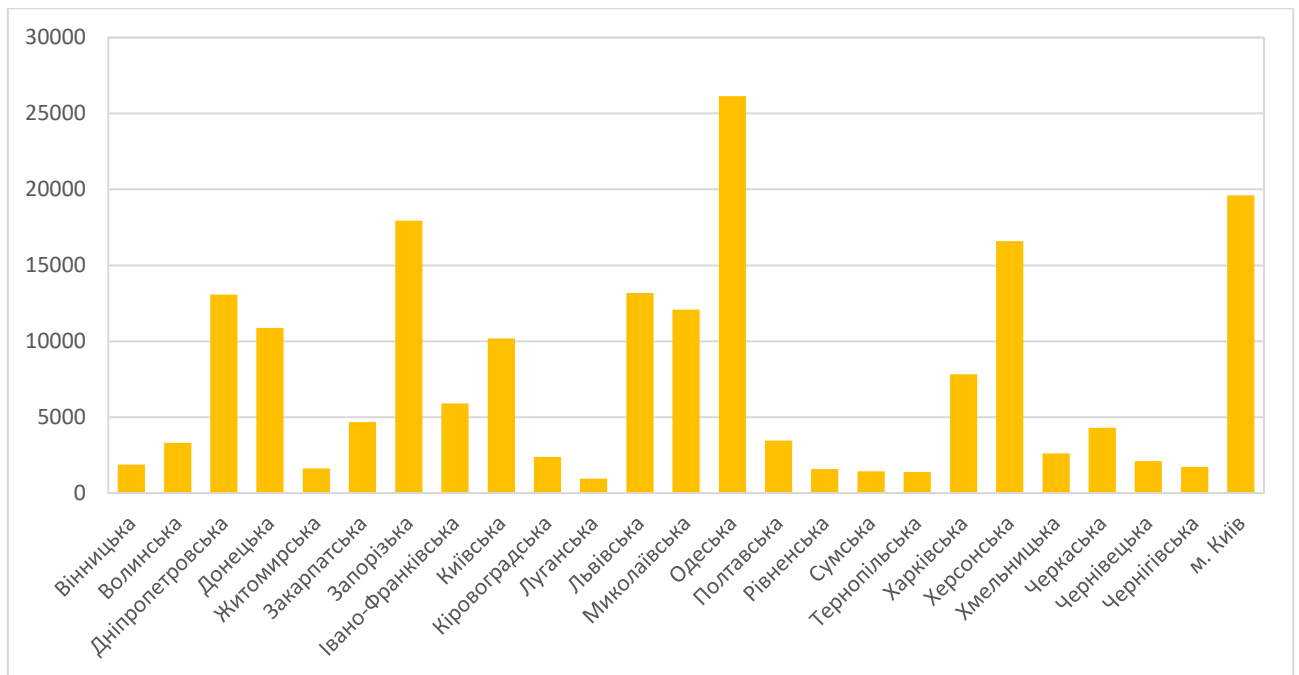

Рис. 2.3. Кількість місць в готельних господарствах регіонів України, до повномасштабного вторгнення росії в Україну (одиниць)

На діаграмі ілюструється кількість місць в готельних господарствах по регіонах України до початку повномасштабного вторгнення росії. Виділяються великі міста, зокрема Київ та Одеса, які мають значно більшу кількість готельних місць у порівнянні з іншими регіонами. Це відображає їхню роль як головних туристичних та ділових хабів країни, з великим потоком відвідувачів, що вимагає широкої пропозиції розміщення. Львів також виділяється як важливий культурний центр, з великою кількістю місць в готелях, що свідчить про його популярність серед туристів.

Розподіл готельних місць по країні до війни демонстрував, як туристична інфраструктура була адаптована до потреб різних регіонів, з високою концентрацією в метрополіях та курортних містах. Ці дані є ключовими для оцінки економічних наслідків конфлікту для готельної індустрії та можуть служити основою для майбутніх планів відновлення та розвитку готельного бізнесу в постконфліктний період [13]. Розуміння того, де та як були розподілені місця, дозволяє владі та бізнесу приймати інформовані рішення щодо реструктуризації та релокації ресурсів у відповідь на змінені умови.

Таким чином, розвиток ринку готельних послуг в регіонах України в сучасних умовах засвідчує важливі тенденції та фактори, які впливають на динаміку готельного господарства в країні. Нинішній стан економіки та зростання туризму в Україні вказують на потенційні можливості для розвитку готельного сектору. Зростання національного та міжнародного туристичного попиту свідчить про зростання привабливості України як туристичного напрямку.

Однак, для максимізації цього потенціалу, готельні підприємства повинні активно адаптуватися до змінних умов та враховувати сучасні тенденції в технологіях, екологічній сталості та культурних уподобаннях гостей. Збільшення інвестицій у технологічні рішення, впровадження екологічно відповідальних практик та врахування унікальних культурних особливостей регіонів України може забезпечити конкурентні переваги та покращити якість обслуговування для туристів. Готельний ринок України є перспективним, але його розвиток вимагає стратегічного планування та гнучкості в адаптації до змін. Здатність готельного сектору бути відкритим до інновацій, ефективно використовувати ресурси та надавати якісні та унікальні послуги є критичними для забезпечення його стійкого та успішного розвитку в сучасних умовах [28].

Надходжень до державного бюджету України в індустрії гостинності підкреслює значну роль готельного сектора в економіці країни. Домінування готелів і подібних засобів розміщення у структурі надходжень є свідченням високого попиту на туристичне житло та важливості цієї галузі для задоволення потреб відвідувачів і створення робочих місць. це також вказує на потребу в подальших інвестиціях та розвитку в цій сфері, які можуть сприяти зростанню доходів бюджету та економічному прогресу. окрім того, значущість туристичних агентств та операторів відзначає роль цих посередників у просуванні туристичних послуг. різноманітність сегментів, що вносять вклад у бюджет, рефлектує широкий спектр послуг, які пропонуються гостям, та підкреслює значення інтегрованого підходу до розвитку гостинності, який включає як традиційні, так і інноваційні форми розміщення.

2.2. Інституційне забезпечення стратегічного розвитку готельного господарства в регіонах України

Стратегічний розвиток готельного господарства в регіонах України вимагає відповідного інституційного забезпечення, яке не тільки визначає перспективи галузі, але й забезпечує впровадження та ефективне виконання стратегій на практиці. У сучасних умовах готельна індустрія України стикається з численними викликами, включаючи конкуренцію на світовому рівні, високі стандарти обслуговування та необхідність впровадження інноваційних підходів для залучення та утримання клієнтів [31].

У цьому контексті, ефективне інституційне забезпечення готельного господарства стає стратегічно важливим аспектом. Перш за все, важливо, щоб державні органи та місцеві влади створювали сприятливі умови для розвитку галузі. Це може включати в себе спрощення адміністративних процедур, створення інвестиційно-привабливого середовища та підтримку розвитку туризму у регіоні. Законодавчі та регуляторні рамки також мають забезпечувати правовий порядок та безпеку для бізнесу в готельній сфері. Ефективні інституції повинні сприяти партнерству між готелями, громадськістю та іншими галузевими гравцями [42]. Це може включати розробку ініціатив для підтримки місцевих підприємств, сприяння взаємодії між готелями та культурними організаціями, а також розвиток спільних програм для просування туризму в регіоні.

Багаторівнева типологія управління розвитком готельного господарства в Україні відіграє важливу роль у забезпеченні ефективної координації та виконання стратегій гостинності на всіх рівнях. На національному рівні це дозволяє формувати політику, яка враховує глобальні тенденції та встановлює стандарти для всієї країни, що є критично важливим для міжнародної конкурентоспроможності. Регіональні органи управління та РТО забезпечують адаптацію національних стратегій до конкретних умов та можливостей регіонів,

враховуючи їхні унікальні культурні, історичні та природні ресурси. Локальний рівень, у свою чергу, забезпечує безпосереднє залучення в розвиток готелів, реагування на потреби місцевих споживачів та взаємодію з місцевим бізнесом (рис. 2.4).

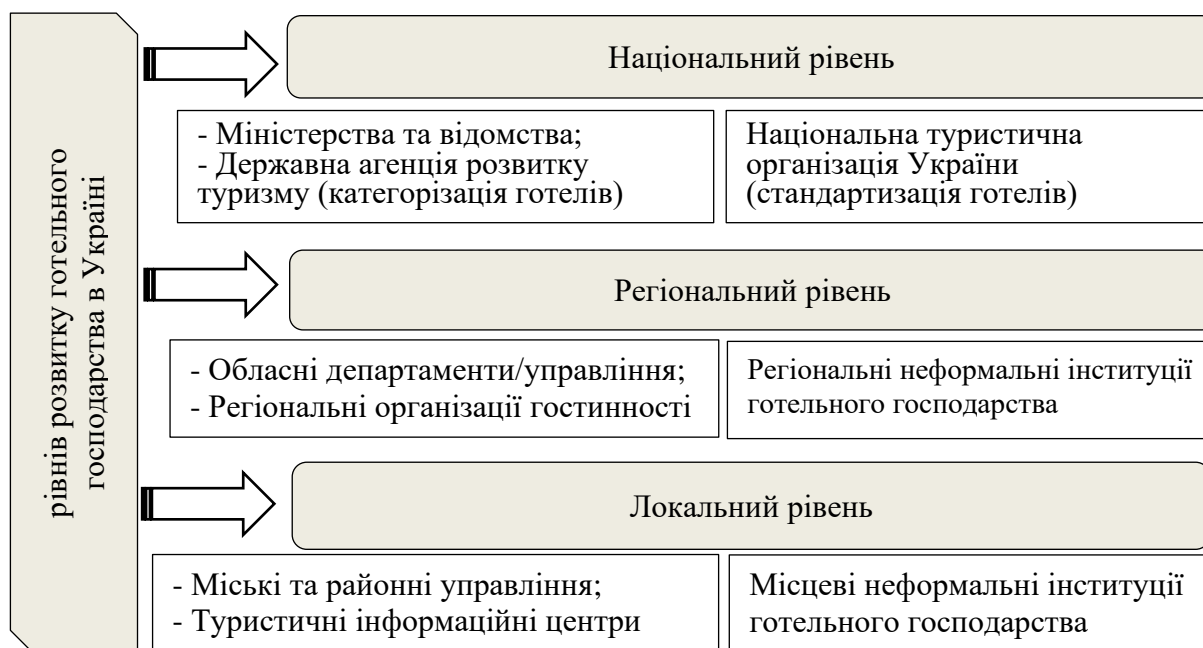

Рис. 2.4. Типологія рівнів розвитку готельного господарства в Україні, станом на 2023 рік

Типологія рівнів розвитку готельного господарства в Україні організована за трьома основними рівнями управління: національним, регіональним та локальним. На національному рівні ключові ролі відіграють міністерства та відомства, а також Державна агенція розвитку туризму, яка займається, зокрема, категоризацією готелів. Цей рівень управління спрямований на формування загальнодержавної політики і стратегій розвитку готельної індустрії [34]. Регіональний рівень представляють обласні департаменти та управління, які координують розвиток готельного господарства в конкретних регіонах, та Регіональні туристичні організації (РТО), які відіграють роль зв'язуючої ланки між національною політикою та локальними потребами. Локальний рівень, в свою чергу, зосереджений на безпосередньому управлінні та просуванні готельних послуг на місцях,

враховуючи специфіку і потреби місцевого ринку. Ця багаторівнева структура дозволяє ефективно адресувати виклики та можливості, що виникають на кожному етапі розвитку готельного бізнесу, від загальнодержавного планування до локального виконання.

Слід відзначити, що інституційне забезпечення має вирішальне значення для створення стійкої та конкурентоспроможної готельної індустрії в Україні. Взаємодія між державними, регіональними та галузевими структурами є ключовою умовою для успішного стратегічного розвитку готельного господарства в регіонах країни. Інституційне забезпечення має вирішальне значення для стратегічного розвитку готельного господарства в регіонах України [25]. Необхідність високого рівня співпраці між державними органами, місцевими владами та галузевими структурами є визначальною для створення сприятливого середовища для готельної індустрії.

Ефективне інституційне забезпечення не тільки створює необхідні умови для розвитку готельного бізнесу, але й сприяє створенню цілісної туристичної стратегії, яка охоплює культурні, економічні та соціальні аспекти. Важливим елементом є підтримка місцевих ініціатив, розвиток партнерства та створення сприятливого клімату для інвестицій у туризм.

Зазначивши це, можна висловити сподівання, що подальші зусилля у напрямку зміцнення інституційного забезпечення сприятимуть сталому розвитку готельної галузі в регіонах України, роблячи їх привабливими для туристів і забезпечуючи економічний та соціокультурний розвиток.

Ієрархічна структура забезпечує злагоджену роботу всієї галузі, дозволяючи втілювати комплексні програми та проєкти, які враховують різноманітність інтересів та ресурсів. Вона також сприяє більшій відповідальності та прозорості у розподілі ресурсів та вимірюванні результативності відповідних ініціатив. Важливість цієї типології полягає у можливості реагувати на зміни в туристичному секторі та оперативно вносити корективи в стратегічні плани, що забезпечує сталість та динамічний розвиток готельного господарства на всіх рівнях.

2.3. Аналіз стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області

Волинська область, зі своєю багатою історією та природною красою, представляє унікальний потенціал для розвитку туристичної галузі, зокрема готельного господарства. Аналіз стратегічного розвитку готельної індустрії в цьому регіоні є ключовим завданням для визначення можливостей та визначення шляхів подальшого удосконалення та залучення туристів.

Важливим елементом у вивченні стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області є зрозуміння регіональних особливостей та конкурентних переваг. З одного боку, область володіє багатою культурною спадщиною, природними заповідниками та історичними пам'ятками, що може привертати різноманітний туристичний потік [11]. З іншого боку, визначення сильних та слабких сторін області в готельній сфері допоможе ефективно розробляти стратегії для подолання викликів та максимізації її потенціалу.

Зважаючи на те, що готельне господарство взаємодіє з іншими секторами економіки, інфраструктурою та культурним середовищем, детальний аналіз стратегічного розвитку готельного сектору Волині допоможе створити більшість для всіх стейкхолдерів. У цьому контексті важливо врахувати сучасні тенденції та інновації у сфері туризму для того, щоб область можна було пристосувати до змін національної та міжнародної туристичної динаміки.

Однією з основних дестинацій, де знаходиться найбільше готелів у Волинській області є місто Луцьк. Пропонуємо дослідити структуру видів розміщення у місті Луцьк (рис. 2.5).

На першому місці за популярністю є ночівля у родичів чи друзів (21,2 %), орендовані квартири, які займають 9,1 %. Цей відсоток може бути пов'язаний зі зростанням платформ здавання нерухомості в оренду, таких як Airbnb, які пропонують більш домашні умови та можуть бути більш вигідними для довгострокового проживання. Багато мандрівників у Луцьку 2022 року, які ночували в місті віддавали перевагу готелям, які склали 16,6% від усіх видів

розміщення. Це вказує на те, що готелі залишаються найпопулярнішим варіантом серед туристів, швидше за все, через комбінацію зручності, доступності послуг та місця розташування.

Рис. 2.5. Структура видів розміщення у м. Луцьк, станом на 2022 рік

Хостели, з охопленням 6,0 %, також є популярним вибором, особливо серед молодих мандрівників та бюджетних туристів, які шукають доступне розміщення і можливості для соціалізації. Проживання у орендованих квартирах має частку 9,1%, що вказує на значну роль особистих зв'язків та мереж у виборі місця для тимчасового перебування. Крім того, існують альтернативні форми розміщення, як-от кемпінги чи приватні будинки. Загалом, розподіл показує різноманітність уподобань та потреб мандрівників у місті Луцьк.

Одним з найпопулярніших готелів Луцька є готель «Україна», який знаходиться в центрі міста та відноситься до закладу готельного типу. Склад і структура номерного фонду готелю «Україна» представлено в таблиці 2.1.

Склад і структура номерного фонду готелю «Україна»

Категорії номерів	Кількість номерів, номерів	Питома вага, %
Кількість всіх номерів, всього	122	100
	122	100
	122	100
Люкс	10	8,2
	10	8,2
	18	8,2
Одномісні	41	33,6
	41	33,6
	47	38,5
Двомісні	69	57,1
	71	58,2
	65	53,3

Склад і структура номерного фонду готелю «Україна» характеризується різноманітністю категорій номерів, які задовольняють різні потреби й бюджети гостей. Загальна кількість номерів у готелі становить 122, що дає 100% номерного фонду. Найбільшу частку займають двомісні номери, які складають від 53,3% до 58,2% від загальної кількості номерів. Це свідчить про те, що готель орієнтований на пари або гостей, які подорожують разом і потребують додаткового простору або додаткового ліжка. Одномісні номери також становлять значну частку номерного фонду, з питомою вагою від 33,6% до 38,5%, забезпечуючи проживання для індивідуальних мандрівників.

Люкс номери з питомою вагою 8,2% є менш поширеним варіантом, що вказує на ексклюзивність цієї категорії в структурі готелю. Вони, як правило, пропонують розширені послуги, більше місця та вишукані зручності, що відповідає потребам більш вимогливих гостей або тих, хто шукає розкішний досвід під час свого перебування. Оскільки готель «Україна» пропонує широкий спектр номерів, він може бути привабливим для різних сегментів ринку, від бізнес-андрівників до туристів, що прагнуть комфорту та доступності.

Готель «Україна» представляє собою вміщувальний заклад, який вдало адаптується до потреб широкого спектру клієнтів завдяки добре продуманій

структурі номерного фонду. З домінуванням двомісних номерів, готель забезпечує високу заповнюваність та затребуваність серед пар та груп мандрівників, тоді як значна кількість одномісних номерів відгукується на потреби індивідуальних туристів та бізнес-візитів. Ексклюзивність люкс номерів додає готелю престижності та залучає клієнтів, що шукають вишуканість та комфорт. Ця різноманітність категорій сприяє еластичності готельного бізнесу та його здатності задовольняти вимоги різних ринкових ніш, забезпечуючи стабільний дохід та високу репутацію серед готельних закладів в регіоні [18].

Таким чином, аналіз стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області, визначає перспективи та проблеми, що впливають на розвиток галузі в регіоні. Однією з основних переваг є багата історія та природна краса Волині, які можуть стати ключовими атракціями для туристів. Однак необхідно ефективно управляти цими ресурсами, забезпечуючи їхню відповідну збереженість та привабливість.

Важливим висновком є необхідність системного та узгодженого підходу до стратегічного розвитку готельного господарства у Волинській області. Інституційна підтримка та сприяння співпраці між підприємствами, місцевою владою та громадськістю визначають успішність такого розвитку. Оптимальне використання регіональних особливостей, впровадження інновацій та врахування сучасних тенденцій у готельній сфері є ключовими аспектами, які сприятимуть створенню сталого та привабливого туристичного продукту у Волинській області.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНІВ

3.1. Стратегічні засади розвитку готельного господарства регіону

В сучасному світі, де туризм стає все більш важливим чинником економічного розвитку, стратегічний розвиток готельного господарства для будь-якого регіону стає ключовим завданням. Готельна індустрія є не лише провідним сектором туризму, але і важливим чинником формування позитивного образу регіону, створення нових робочих місць та залучення інвестицій. Розуміння та впровадження стратегічних засад є основним етапом у забезпеченні сталого та ефективного розвитку готельної сфери.

Однією з ключових стратегічних засад розвитку готельного господарства регіону є адаптація до змін у сучасному технологічному та соціокультурному середовищі. Інновації в готельному бізнесі, такі як впровадження цифрових технологій, розробка персоналізованих послуг та вивчення нових форматів роботи, є необхідними для забезпечення конкурентоспроможності регіону. Також важливо враховувати соціокультурні та екологічні аспекти в розвитку готельної сфери для забезпечення сталого та відповідального туризму [24].

Ще однією стратегічною засадою є врахування індивідуальних особливостей регіону та розробка унікальної туристичної пропозиції. Готелі повинні не лише задовольняти базові потреби гостей, але й створювати неповторне враження, що пов'язане з унікальністю регіону. Такий підхід сприяє розвитку локальної ідентичності та формуванню позитивного іміджу, що впливає на рейтинг регіону серед туристів.

Визначення стратегій розвитку регіонального ринку готельних послуг є критично важливим для стимулювання економічного зростання, залучення інвестицій та підвищення туристичної привабливості регіону. Відповідні стратегії дозволяють враховувати специфіку та потреби локального ринку, адаптуватися до змінюваних вимог та очікувань відвідувачів, а також

використовувати місцеві культурні та природні ресурси з максимальною вигодою. Розробка цілеспрямованих стратегій сприяє також підвищенню якості сервісу, оптимізації управлінських та маркетингових підходів, створенню нових продуктів і послуг, що у сукупності покращує конкурентоспроможність готельного бізнесу регіону, робить його більш привабливим для різних сегментів туристів та сприяє соціально-економічному розвитку місцевих громад (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1

Типи стратегій розвитку готельного господарства регіону

Тип стратегії залежно від рівня розвитку готельного господарства	Рівень розвитку готельного господарства регіону
Стратегія підтримки статусу та зміцнення досягнутих позицій	Високий
Стратегія диференціації умов формування попиту і пропозиції на готельні послуги	Середній
Стратегія інтенсифікації зусиль	Низький

Типи стратегій розвитку готельного господарства регіону тісно пов'язані з рівнем розвитку готельного господарства в конкретному регіоні. Для регіонів з високим рівнем розвитку готельного бізнесу переважає стратегія підтримки статусу та зміцнення досягнутих позицій, яка передбачає вдосконалення існуючих послуг та підтримку стійкого росту через інновації та покращення якості обслуговування. Для регіонів із середнім рівнем розвитку актуальною є стратегія диференціації, яка спрямована на розробку унікальних пропозицій для формування попиту, а також на виокремлення особливих умов для приваблення нових сегментів клієнтів [43]. У регіонах з низьким рівнем розвитку готельного господарства пріоритетом є стратегія інтенсифікації зусиль, яка зорієнтована на активізацію готельного сектору через залучення інвестицій, розвиток інфраструктури та маркетингові кампанії, що має на меті підвищення туристичної привабливості та зростання економічної активності в цьому напрямку.

Стратегії розвитку готельного господарства регіону

	Рівня розвитку готельного господарства регіону	Цільових груп споживачів готельних послуг в регіоні	Територіальна організація готельного господарства
Типи стратегій	Високий – стратегія підтримки статусу та зміцнення досягнутих позицій	Мандрівник – стратегія спрямування зусиль на розвиток готельного господарства в регіоні	стратегія забезпечення доступності готельних послуг для мандрівників
	Середній – стратегія диференціації умов формування попиту і пропозиції на готельні послуги	Транзитний туризм – стратегія розвитку готельного господарства та інфраструктури регіону, зокрема транспортної	стратегія забезпечення доступності послуг готелів для осіб які мандрують транзитом
	Низький – стратегія інтенсифікації зусиль	Діловий туризм – стратегія партнерства бізнесу індустрії гостинності та залучення інвестицій в готельне господарство	стратегія забезпечення доступності готельних послуг для осіб які мандрують з діловою ціллю

Стратегії розвитку готельного господарства регіону варіюються залежно від рівня його розвитку і потреб цільових груп споживачів. Для регіонів з високим рівнем розвитку готельного бізнесу рекомендована стратегія полягає у підтримці статусу та зміцненні досягнутих позицій. Це передбачає удосконалення існуючих послуг, запровадження інновацій і підвищення рівня задоволеності клієнтів, особливо тих, що відносяться до категорії "мандрівник". Територіальна стратегія в такому випадку зосереджується на поліпшенні доступності готельних послуг, що включає розвиток транспортної інфраструктури та забезпечення зручного розміщення готелів [1].

На території із середнім рівнем розвитку стратегія полягає у диференціації умов формування попиту і пропозиції на готельні послуги. Це може означати створення унікальних послуг або пакетів, які спрямовані на конкретні цільові групи, такі як транзитні туристи. Розвиток транзитного туризму вимагає не лише забезпечення доступності послуг готелів, але й розвитку інфраструктури, яка дозволить туристам легко переміщатися між ключовими пунктами регіону, наприклад, між аеропортами, залізничними станціями та основними автошляхами.

Для територій з низьким рівнем розвитку готельного господарства ключовою є стратегія інтенсифікації зусиль. Тут потрібні інвестиції в готельну інфраструктуру, залучення нових інвесторів та партнерство з місцевим бізнесом, особливо у сфері ділового туризму. Забезпечення доступності готельних послуг для ділових мандрівників може включати спеціалізовані бізнес-центри, конференц-зали та інші зручності, що сприяють проведенню ділових зустрічей і конференцій [49]. В цілому, адаптація стратегій під конкретні потреби регіону та його цільових споживачів є ключовою для успішного розвитку готельного господарства.

Стратегічний розвиток готельного господарства регіону визначається комплексом динамічних та взаємопов'язаних чинників. Однією з ключових стратегічних засад є постійна адаптація до змін у технологічному та соціокультурному середовищі. Інноваційні підходи та використання цифрових технологій дозволяють готелям підтримувати високий рівень обслуговування та забезпечувати конкурентоспроможність в галузі.

Ще однією важливою стратегічною засадою є розробка унікальної туристичної пропозиції, що відзначається унікальністю та ідентичністю регіону. Створення неповторного враження для гостей, яке пов'язане з особливостями культури, природи та історії регіону, забезпечує не лише ріст туристичного потенціалу, але й формує позитивний образ, який залучає нових відвідувачів та забезпечує лояльність клієнтів. Загалом, впровадження цих стратегічних принципів дозволить готельній галузі регіону стати не лише економічним каталізатором, але й ключовим фактором сталого розвитку та формування позитивного іміджу у світі.

Усвідомлення потреб різних цільових груп споживачів готельних послуг та адекватне реагування на них є вирішальним для формулювання стратегій розвитку готельного господарства регіону. Регіони з високим рівнем розвитку готельного бізнесу повинні зосередити увагу на зміцненні своїх позицій, інвестуючи у якість та різноманітність послуг, що сприятиме збереженню лояльності клієнтів і приваблюванню нових відвідувачів. Також важливою є

територіальна доступність готельних послуг, особливо для мандрівників, які очікують зручності та ефективності під час своїх подорожей [20].

Для регіонів із середнім та низьким рівнем розвитку готельного господарства ключовими є інновації та інтенсифікація зусиль відповідно. Стратегія диференціації може допомогти регіонам з середнім рівнем розвитку виділитися на ринку, пропонуючи унікальні послуги для транзитних та ділових туристів. Регіонам з низьким рівнем розвитку необхідно зосередитися на залученні інвестицій та розбудові інфраструктури, щоб створити міцний фундамент для зростання та підвищення конкурентоспроможності готельного сектору. У підсумку, стратегічне планування, що враховує специфіку регіонального ринку та потреби відвідувачів, є важливим для досягнення стабільного розвитку готельної індустрії.

3.2. Заходи покращення стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області

Волинська область, заснована на своїй багатій історії та природній красі, має великий потенціал для розвитку туризму та готельного господарства. Для забезпечення сталого та ефективного стратегічного розвитку цієї галузі необхідно впроваджувати конкретні заходи, спрямовані на покращення інфраструктури, підвищення конкурентоспроможності та створення унікального туристичного образу регіону [50].

Перший із заходів, спрямованих на покращення стратегічного розвитку готельного господарства у Волинській області, полягає в розвитку інфраструктури. Забезпечення зручних та сучасних готельних об'єктів, які відповідають високим стандартам сервісу, є ключовим чинником для залучення та задоволення потреб туристів. Важливо вдосконалювати та розширювати існуючі готелі, а також стимулювати нові інвестиції в готельну інфраструктуру для забезпечення належного рівня комфорту та обслуговування.

Другий захід передбачає розробку та впровадження маркетингових стратегій, спрямованих на підвищення відомості та привертання уваги до туристичних перлин області. Формування унікального туристичного образу та вивчення ідентичності регіону можуть значно вплинути на вибір туристів. Ефективне використання інструментів маркетингу та реклами допоможе створити привабливий імідж, що буде відображати усі чарівності та унікальність Волині як туристичного напрямку.

Останнім, але не менш важливим заходом є підтримка та розвиток малого та середнього бізнесу в готельній сфері. Сприяння новим ініціативам та стартапам, а також надання фінансової та консультативної підтримки може стимулювати розвиток інноваційних готельних проєктів та збільшити конкурентоспроможність регіону в цілому. Заходи, спрямовані на розвиток готельного господарства Волинської області, мають на меті не лише покращити економічні показники, але й зробити цей куточок України бажаним місцем для відпочинку та подорожей.

Механізми удосконалення готельного господарства регіонів України відіграють ключову роль у зміцненні туристичної індустрії країни, стимулюючи економічне зростання та підвищуючи конкурентоспроможність на внутрішньому та міжнародному ринках. (рис. 3.1).

Ефективні механізми, такі як інвестиційні стимули, модернізація інфраструктури, професійний розвиток персоналу та впровадження стандартів якості, сприяють підвищенню рівня послуг, залученню більшої кількості туристів та підтримці сталого розвитку. Ці механізми також спрямовані на розширення портфоліо готельних продуктів, адаптацію до змінних потреб ринку та використання технологічних інновацій для покращення клієнтського досвіду. Удосконалення готельного господарства таким чином допомагає регіонам України залучити інвестиції, створити нові робочі місця, забезпечити культурний розвиток та збереження національної ідентичності.

Рис. 3.1. Механізм удосконалення готельного господарства регіонів України.

Представлена схема механізму удосконалення готельного господарства регіонів України, яка включає в себе стратегічні напрямки, заходи вдосконалення, а також конкретні кроки для реалізації цих заходів. Основні елементи цієї системи включають розробку паспорту кластера готельного господарства регіону, який, наприклад, може бути представлений на прикладі Волинської області, визначення вимог до територіальної організації готельного господарства та формування територіальних систем готельного бізнесу.

Цей комплексний підхід дозволяє виявити основні сильні та слабкі сторони, можливості та загрози для готельного господарства регіону, і на цій

основі розробити ефективні стратегії для їх вдосконалення. Такі заходи можуть включати інфраструктурні інвестиції, підвищення рівня готельного сервісу, розвиток конкурентних переваг, а також підтримку інноваційних проектів, які сприяють зростанню туристичної привабливості та покращенню якості послуг. В результаті такого планомірного процесу можна досягти зростання конку

Система заходів покращення стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області свідчить про необхідність комплексного підходу для досягнення сталого і успішного розвитку туризму та гостинності. Однією з ключових пріоритетних дій є вдосконалення інфраструктури, що включає в себе модернізацію та розширення готельних закладів, створення комфортних умов для гостей та підтримку інвестицій у готельний бізнес [8].

Додатково, ефективне використання маркетингових інструментів та формування унікального туристичного образу можуть сприяти привертанню уваги та залученню нових туристів до регіону. Спрощення доступу до інформації про готелі, туристичні атракції та події належить до важливих аспектів стратегічного маркетингу.

Останнім, але не менш важливим, є підтримка та розвиток підприємництва в готельній сфері. Стимулювання нових ініціатив та стартапів допоможе вивести на ринок інноваційні проекти та підтримати малі та середні готельні підприємства. В сукупності ці заходи сприятимуть покращенню конкурентоспроможності та розкриттю туристичного потенціалу Волинської області, роблячи її привабливим місцем для відвідування та відпочинку.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Доведено, що складові змісту готельного господарства регіону відіграють ключову роль у формуванні якісної та конкурентоспроможної туристичної інфраструктури. Вони включають в себе не тільки різноманіття типів готельних закладів, але й стандарти обслуговування, управлінські практики, маркетингові стратегії, а також врахування екологічних і соціальних аспектів. Розвиток кожної з цих складових є важливим для забезпечення інноваційності та прогресу у готельній справі, що підвищує залученість туристів та сприяє економічному зростанню регіону.

Систематизація готельного господарства має вирішальне значення для ефективної організації туристичного сектору регіону, оскільки вона забезпечує ясну структуру та категоризацію для різноманітних типів готельних закладів. Це не лише спрощує вибір для потенційних клієнтів, відповідно до їхніх уподобань та бюджету, але й допомагає готельєрам ідентифікувати свою цільову аудиторію та адаптувати послуги під конкретні ринкові ніші. Також систематизація сприяє встановленню стандартів обслуговування та якості, що є критичним для забезпечення високого рівня задоволеності гостей та підтримки позитивної репутації регіону як привабливої туристичної дестинації.

Ефективне інституційне забезпечення не тільки створює необхідні умови для розвитку готельного бізнесу, але й сприяє створенню цілісної туристичної стратегії, яка охоплює культурні, економічні та соціальні аспекти. Важливим елементом є підтримка місцевих ініціатив, розвиток партнерства та створення сприятливого клімату для інвестицій у туризм. Подальші зусилля у напрямку зміцнення інституційного забезпечення сприятимуть сталому розвитку готельної галузі в регіонах України, роблячи їх привабливими для туристів і забезпечуючи економічний та соціокультурний розвиток.

Розвиток ринку готельних послуг в регіонах України в сучасних умовах засвідчує важливі тенденції та фактори, які впливають на динаміку готельного господарства в країні. Нинішній стан економіки та зростання туризму в Україні

вказують на потенційні можливості для розвитку готельного сектору. Зростання національного та міжнародного туристичного попиту свідчить про зростання привабливості України як туристичного напрямку.

Аналіз стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області, визначає перспективи та проблеми, що впливають на розвиток галузі в регіоні. Однією з основних переваг є багата історія та природна краса Волині, які можуть стати ключовими атракціями для туристів. Однак необхідно ефективно управляти цими ресурсами, забезпечуючи їхню відповідну збереженість та привабливість.

Запропоновано схему механізму удосконалення готельного господарства регіонів України, яка включає в себе стратегічні напрямки, заходи вдосконалення, а також конкретні кроки для реалізації цих заходів. Основні елементи цієї системи включають розробку паспорту кластера готельного господарства регіону, який, наприклад, може бути представлений на прикладі Волинської області, визначення вимог до територіальної організації готельного господарства та формування територіальних систем готельного бізнесу.

Пропоновані заходи покращення стратегічного розвитку готельного господарства Волинської області свідчить про необхідність комплексного підходу для досягнення сталого і успішного розвитку туризму та гостинності. Однією з ключових пріоритетних дій є вдосконалення інфраструктури, що включає в себе модернізацію та розширення готельних закладів, створення комфортних умов для гостей та підтримку інвестицій у готельний бізнес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агафонова Л. Г., Агафонова О. Є. Туризм, готельне господарство і ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: навчальний посібник. К. : Знання, 2002. 358 с.
2. Алексєєва Т. А., Обозна А.О., Шабельник Н.М. Сучасні тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Вісник Харківського політехнічного інституту*. 2017. № 2. С. 89-92
3. Балацька Н.Ю. Ресторанний бізнес в умовах пандемії коронавірусу: проблеми та напрями трансформації моделей розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип 42. С. 117-122. URL: <https://doi.org/10.32843/infrastruct42-20> (дата звернення: 09.10.2023).
4. Барвінок Н.В. Перспективи розвитку воєнного туризму на території України після закінчення російсько-української війни. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2022. Вип. 18 (2). С. 206–217. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.18.206-217>
5. Гакова М.В. Управління підприємствами готельно-ресторанного господарства: сутність та специфіка. URL: [http://elibrary.donnuet.edu.ua/222/1/Gakova_article_13_\\$1_2017.pdf](http://elibrary.donnuet.edu.ua/222/1/Gakova_article_13_$1_2017.pdf)
6. Давидова О. Індустрія гостинності у контексті проведення Євро 2012. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Сергія економіка. 2011. № 12. С. 44-48.
7. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 05.10.2023).
8. Домінська О.Я., Батьковець Н.О. Сучасний стан та інноваційні процеси розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. Економічні науки. 2017. Вип. 52. С. 39-41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2017_52_8
9. Мальська М. Формування і розвиток просторових систем послуг (теорія та практика реалізації): автореф. дис. ... докт екон. наук : спец. 08.00.05. Львів, 2011. 40 с.

- 10.Матвійчук Л.Ю., Барський Ю.М. Факторний аналіз розвитку готельно-ресторанного господарства на рівні регіону. Економічні науки: зб. наук. праць Луцького НТУ. Серія «Регіональна економіка». Вип. 17 (67) Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2020.
- 11.Матвійчук Л., Лепкий М., Молнар-Бабіля Д. (2021) Регіональний аналіз розвитку готельного господарства в Україні. Економіка та суспільство. №31. 2021. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/738/710>
- 12.Matviichuk, L., Karpiuk, I. (2021). Search for prospects for the development of the hotel business on the example of the regions of Ukraine. Technology Audit and Production Reserves, 4 (4 (60)), 24–28. doi: <http://doi.org/10.15587/2706-5448.2021.237162>
- 13.Матвійчук Л.Ю. Значення інновацій в розвитку готельного господарства регіонів України. Збірник наукових праць: «Економічні науки». Серія «Регіональна економіка». Випуск 20 (79). 2023.
- 14.Матвійчук, Л., Лепкий, М., Жадько, О. Інтеграційні процеси суб'єктів індустрії гостинності України в сучасних умовах. Товарознавчий вісник, 1(16), 2023. 255-262. <https://doi.org/10.36910/6775-2310-5283-2023-17-21>
- 15.Матвійчук Л., Корсак В., Смаль Б., & Зубехіна Т. Проектний підхід як інструмент забезпечення конкурентоспроможності індустрії гостинності України. Економічний форум, 1(3), 2023. 48-55. <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-3-6>
- 16.Матвійчук Л.Ю., Кравчук І.М., Лепкий М.І. (2021). Розвиток готельного господарства в структурі туристичних дестинацій України. Економічний форум, 1(4), 54-61. <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2021-4-8>
- 17.Мельник В.М., Ломачинська І А. Роль держави у фінансовому забезпеченні малого і середнього підприємництва в Польщі: висновки для України. Економічний вісник: серія фінанси, облік, оподаткування. 2017. №1. С. 120-128.
- 18.Моца А., Шевчук С., Серета Н. Перспективи післявоєнного відновлення сфери туризму в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-31>.

19. Національний інститут стратегічних досліджень. Щодо розвитку туризму в Україні в умовах підвищених епідемічних ризиків. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/turyzm-v-ukraini.pdf>.
20. Ніколайчук О. А. Тренди розвитку вітчизняної індустрії гостинності в умовах Covid-19, Вісник ХНУ ім. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавств. Туризм». Випуск 13, 2021.
21. Найбільші готельні мережі. Рейтинг – десять найбільших готелів в світі URL: [https://tothostel.ru/uk/strany\\$evropy/samye-krupnyegostinichnyesetireitingdesyatsamyh-bolshih/](https://tothostel.ru/uk/strany$evropy/samye-krupnyegostinichnyesetireitingdesyatsamyh-bolshih/)
22. Роглев Х.Й. Основи готельного менеджменту. URL: [https://tourlib.net/books_ukr/roglev12\\$2.htm](https://tourlib.net/books_ukr/roglev12$2.htm)
23. Онищук Н.В. Розвиток індустрії гостинності в Україні та світі. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 4 (21). 297-304.
24. Ончаренко Л.О. Особливості використання сучасних методів управління змінами у сфері готельно-ресторанного бізнесу. *Ефективна економіка*. № 10, 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6214>
25. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 28.09.2023).
26. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO World Tourism Organization). URL: <http://www.world-tourism.org>. (дата звернення: 28.09.2023).
27. Офіційний сайт Національної туристичної організації. URL: <https://ntoukraine.org> (дата звернення: 28.09.2023).
28. Офіційний сайт Національної туристичної організації. URL: <https://ntoukraine.org> (дата звернення: 28.09.2023).
29. Офіційний сайт ГО «Асоціація індустрії гостинності. URL: <https://aigu.org.ua/>. (дата звернення: 28.09.2023).
30. Офіційний сайт ГО «Асоціація готелів та курортів України» (UHRA) . URL: <https://ring.org.ua/edr/uk/company/43851744> (дата звернення: 28.09.2023).
31. Офіційний сайт Ribas Rooms Lutsk URL: <https://ribasrooms.com/>
32. Офіційний сайт Noble Boutique Hotel URL: <https://noble.ua/>

33. Падіння завантаженості, зниження Rack rates та складне відновлення: готельний бізнес під час COVID 19 URL: https://propertytimes.com.ua/gostinichnaya_nedvizhimost/padinnya_zavantazhenosti_vidnovlennya
34. Паньків Н.М., Лесик І.Й. Порівняльна характеристика сучасного стану готельних підприємств в розрізі адміністративних районів Львівської області. Вісник Львівського національного університету. Серія «Міжнародні відносини». 2018. Вип. 45. С. 339–345. [gotelniy_biznes_pid_chas_covid_19](#)
35. Панасюк В.М. Стратегічний розвиток готельного господарства Волинської області. Студентському науковому віснику ЛНТУ, серія технічні науки (Луцьк, 2023 р.).
36. Пандемія COVID-19 та її наслідки в сфері туризму в Україні (Оновлення до документу «Дорожня карта конкурентоспроможного розвитку сфери туризму в Україні»). URL <http://www.ntoukraine.org/assets/files/EBRD-COVID19-Report-UKR.pdf> (дата звернення: 28.09.2023).
37. Смаль Б.А. Регіональні аспекти розвитку конкурентних переваг індустрії гостинності. Економічні науки: збірник наукових праць ЛНТУ. Серія «Регіональна економіка». Випуск 18 (71). Луцьк: ІВВ ЛНТУ, 2021. С. 169-179. URL: [https://doi.org/10.36910/2707-6296-2021-18\(71\)-19](https://doi.org/10.36910/2707-6296-2021-18(71)-19).
38. Смаль Б.А. Регіональна політика підвищення рівня якості продукції та послуг індустрії гостинності. Економіка та суспільство. 2021. Випуск 32. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-10>
39. Смаль Б.А. Інституційні засади підвищення рівня якості продукції та послуг туристичних дестинацій. Економічний форум. № 1(4), 2021. С. 62-70. URL <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2021-4-9>.
40. Смирнов І., Любіцева О. Туристичний бізнес під час пандемії COVID-19: світовий та український досвід. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. 2020. № 3(2). С. 196–207.

41. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p>
42. Технології в сфері послуг URL: <https://studfile.net/preview/2429693/page:16/>
43. Шацька З.Я., Шевель А.А. Організація роботи підприємств готельної сфери в умовах пандемії COVID-19. Ефективна економіка. 2020. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8249> (дата звернення: 28.09.2023).
44. COVID-19 та соціальний діалог у туристичній галузі: практика ЄС та українські реалії. URL: <http://eap-csf.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/COVID-19-TA-SOTSIAL%60NIY-DIALOG-V-TURISTICHNIY-GALUZI-PRAKTIKA-YES-TA-UKRAYINS%60KIREALIYI.pdf> (дата звернення: 28.09.2023)
45. COVID-19 Наслідки для бізнесу та дії за умов кризи URL: https://eba.com.ua/wpcontent/uploads/2020/04/EY_Survey_results_COVID_19_2.0.pdf
46. Шацька З.Я., Шевель А.А. Організація роботи підприємств готельної сфери в умовах пандемії COVID-19. Ефективна економіка. 2020. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8249> (дата звернення: 09.04.2023).
47. Олійник О.В., Мостенська Т.Л., Тарасюк Г.М., Чагайда А.О. Перспективи розвитку готелів у стилі глемпінг в Україні. Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 4 (90). С. 38–46.
48. Юхновська Ю. О. Вплив глобалізації та євроінтеграції на туристичну галузь України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород. 2019. Вип. 23. 2019. С. 147-152.
49. Global hospitality insights: Top 10 thoughts for 2016 URL: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-global-hospitality-insights/\\$FILE/EY-global-hospitality-insights-2016.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-global-hospitality-insights/$FILE/EY-global-hospitality-insights-2016.pdf)
50. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2015 URL: http://www3.weforum.org/docs/TT15/WEF_Global_Travel&Tourism_Report_2015